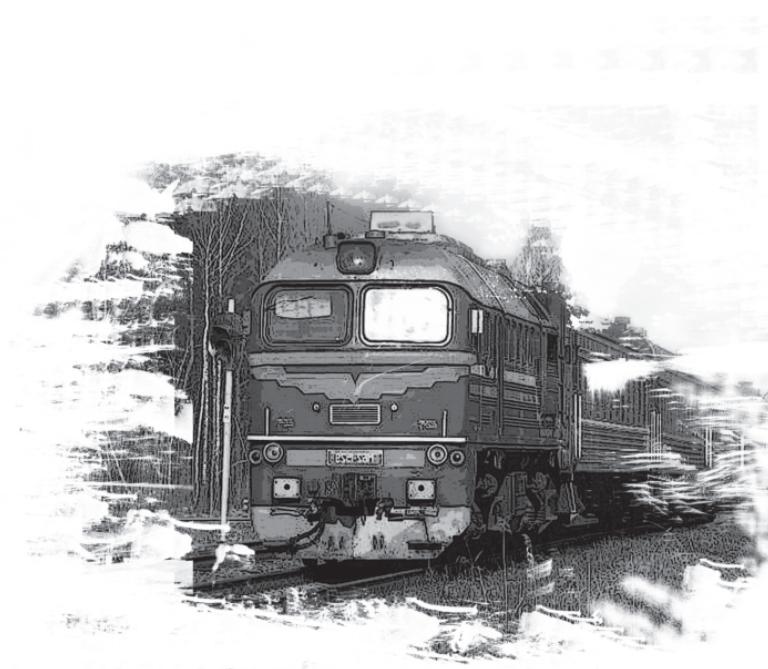

Ніна Фіалко

ЗЛАМАНІ ЖОРЖИНИ

ТЕРНОПІЛЬ
БОГДАН

ББК 84 (4 Укр) 6
УДК 82-311.4
Ф84

Фіалко Н.І.

Ф84   Зламані жоржини. Тернопіль:
Навчальна книга—Богдан, 2008. — 304с.

ISBN 978-966-408-555-4

Роман “Зламані жоржини” оповідає непросту долю вчительки Галини Павлівни Ковальчук.

Карколомний сюжет, несподівані повороти долі головної героїні, заплутані життєві ситуації — саме це вирізняє даний твір з-поміж інших жіночих романів.

Для широкого загалу читачів.

ББК 84 (4 Укр) 6
УДК 82-311.4

Охороняється законом про авторське право.

Жодна частина даного видання не може бути використана чи відтворена в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.

ISBN 978-966-408-555-4

© Фіалко Н.І., 2002
© Навчальна книга—Богдан, макет,
художнє оформлення, 2008

*Не їдьте, дівчата, вдалекі світи –
Не треба чужого зрадливого раю.
Без вас в Україні садам не цвісти,
Пташкам не співати в зеленім розмаю.*
(Із газети)

ПОДОРОЖ У НЕВІДОМІСТЬ

Галина сиділа біля вікна й захоплено спостерігала за зміною краєвидів. Гірко посміхнулася, зауваживши, що життя вже минає, а вона так і не бачила світу. Не пощастило об'їздити навіть свою країну, і тепер шкодувала, бо не буде з чим порівнювати.

А скільки таких, як вона? Звикли до свого болота й думають, що воно – найкраще. І те багно засмоктє людину так, що вибратися з нього не кожному під силу. А може, вона й не намагалася, поки не почала захлинатися? Та всьому буває кінець, і людському терпінню також.

У невеличкому маршрутному таксі туристів із України привезли до кордону з Італією, і водій повідомив, що до призначеного місця вони мусять добиратися з іншим шофером. Зробив кілька настанов, попрощавсь і поїхав. Пасажири тихо обурювались, але вголос показати невдоволення не наважилися. Чули про випадки, коли людей повертали назад від митниці, бо документи виявлялися несправжніми, і тоді прощайте, рожеві мрії. Тому зараз було тільки одне бажання – якнайшвидше перетнути кордон. У новій машині залишилися четири жінки. Дивно, що всі були мовчазні, ніби боялись одна одну. Галина пригадала, як їздила з учнями в Кам'янець-Подільський на екскурсію. Веселощі, сміх і бажання виговоритися переповнювали душі людей. Майже кожен, залишивши рідний дім, потрапляє в інший світ і ніби звільниться від пут. У цій подорожі – все навпаки. Всі були неговіркі й зажурені. Жінки відмовчувались й про справжні наміри подорожі між собою не говорили. Боялися, щоби не підслухали їх розмови й не зупинили на кордоні, або просто не довіряли одна одній. На туристів вони зовсім не були схожими: бідно одягнені та перелякані.

Із тривогою спостерігали за торгом водія з чужими людьми. Галя почувалася легенькою порошинкою, на яку кожен може дмухнути і кинути в прірву. Після того, як їх уже передали іншим посередникам, жінки стравожилися, бо це були незнайомі чужі люди. Зв'язок із рідною країною враз обірвавсь, і душу охопив жах. За короткий час, що тільки не спадало на думку! Стояли окремо групою і чекали вирішення своєї долі. Нарешті підійшов незнайомий чоловік і українською мовою сказав доплатити ще по 50 долларів. Напускав туману в голову і переконував: водії на митниці мусять давати хабара, щоби без зайвих запитань перетнути кордон. Жінки ніби під гіпнозом лізли до своїх сховок і відраховували гроши. Віддавали їх із великою неохотою, бо кілька зелених папірців у кишені дарували невеличку впевненість у завтрашньому дні. Тільки-но розрахувалися, машина вирушила в дорогу. Перед очима стелилася дорога до великої Європи. Не розбещена туризмом Галя відразу вловила велику різницю між країнами. Порівнювала наші, зарослі бур'янами, поля і закордонні чепурні садиби. Таки варто кудись поїхати, аби порівняти своє життя з іншим.

В Італії жінки повиходили хто де, бо вже мали у різних містах з кимось домовленості, дехто їхав не вперше, і Галина Ковальчук залишилася сама.

Приїхали до Риму вночі, й там їй сказали, що далі нею не опікується вже ніхто.

— Мені ж фірма обіцяла роботу на три місяці, — почала гніватися Галина.

— Обіцяли не ми, а ті, які це робили, вже давно вдома... — повідомив насмішкувато чоловік, котрий сидів за кермом. — Який дурень на короткотермінову візу міг ще й роботу обіцяти?

Водії зрозуміли, що жінка вперше в Італії, тому пожаліли її. Висадили біля Української греко-католицької церкви і сказали, що у вихідні дні тут збираються українці, може, вони допоможуть знайти роботу.

Місто було вночі освітлене, наче вдень. Навколо росли пальми, яких Галя ніколи не бачила, хіба що в кіно. Дуже багато зелені й квітучих дерев, краса дивовижна... Але нічний затишок справив таке гнітюче враження, що хотілося кричати.

у воду. Витягla перелякане кошеня і поспішила додому. Для здорової людини від цього купання ніякої шкоди не було б, а для неї воно стало фатальним. Піднялася температура, її нічим не могли збити, і на третю добу Леся померла. Не встигли навіть дітям зателефонувати, щоб повідомити про її хворобу.

Ховали Лесю всім селом. Тепер часто проводжали в останню дорогу заробітчан, і людям було особливо боляче від таких трагедій. Гинули переважно молоді з різних причин. Багатьох на позичені гроші привозили додому, немало ховали і в чужих краях. Нині в українських селах помирає людей в кілька разів більше, ніж народжується, але хіба над цим хтось задумується? От і після похорону Лесі відбувся в центрі села стихійний мітинг, та хто чув тих стривожених людей? Хто їздить по салах і прислухається до кинутих напризволяще зі своїми проблемами і бідами українців?

ЗАМІСТЬ ЕПЛОГУ

Минуло два роки. Василь Паламарчук став директором школи, тепер вони з Галею втілювали в життя державну освітнянську реформу. Не всім вона подобалась, але надіялися, що ті, хто її приймав, добре подумали. Педагогам доводиться тільки здійснювати рішення. Дітей у школі щороку зменшується, то чи дасть реформа користь, покаже час. За дванадцять років незалежності держави кількість учнів зменшилася наполовину, і це викликає тривогу, бо якщо спад народжуваності триватиме, то скоро буде одна школа на кілька сіл, а це, звичайно, не на користь усім.

Настя з Сергієм обвінчались, але трохи згодом після Лесиної смерті і без великої помпезноті. Студентам у Тернополі організували невеличкий вечір, щоб молода одягла фату, про яку мріяла з дитинства. Часто навідуються до батьків, в Івана є до чого докласти рук. До села повернатися не хочуть, бо для Сергія тут нема роботи, а Настуня не хоче працювати в школі, щоб не звинувачували у родинних зв'язках.

Василь не міг натішитися, що Бог його винагородив за довгі роки терпіння. Тепер він жив із коханою жінкою і поріднився з прекрасними людьми, які можуть ощасливити

його сина. Чекали народження онуків і раділи за тих, що вже є. Василь із Галею були щасливими, жили школою та її проблемами.

Найбільшою трагедією для всіх стала раптова смерть Руслана від інфаркту. Після смерті Лесі він так і не заспокоївся. Картав себе за все, що сталося, бо гроші, що заробила Леся ні йому, ні її щастя не принесли. Поставив на ноги дітей і влаштував їм безбідне життя, але дуже дорогим коштом. Добре, якщо зможуть оцінити все і зробити з усього правильні висновки, але мав щодо цього великий сумнів. Та й чи варто дітей за таке засуджувати? Кожна людина мусить прожити своє життя, і діти проживуть його, але вже з іншими помилками. Руслан передав усі справи дітям і усамітнився, часто приїздив на могилу Лесі. Заходив до Галі, і вони довго розмовляли про сестру, бо тільки тут він міг говорити про все, не криючись. Василь просив його не перейматися так і пропонував повернутися на стару роботу, бо тільки в праці ї серед людей можна пережити велике горе. Можливо, якби діти були не так заклопотані своїми справами і більше приділили йому уваги, то й не сталося б ще однієї біди. Атак, він почувався дуже самотнім і нікому непотрібним.

Люди не знали всієї трагедії, що сталася в родині, але говорили, що Руслан помер із туги за Лесею. Як він і заповів, поховали його поруч з нею.

Втрату їх обох найтяжче пережила мати – Ольга Ковальчук, бо ніколи не сподівалася, що доведеться покласти в землю дітей молодими. Вона дуже постаріла і згорбилася, де й поділися колишня веселість та жага до життя. Чи думала вона колись, що і її не обмине велике горе? Краще б вона померла, а молоді нехай би жили, бо нема страшнішої біди, як батькам ховати своїх дітей. Квітник перенесла тепер на цвинтар і ходила туди майже щодня, наче на роботу. Доглядала обидві могили й вірила, що в іншому світі їхні душі вже ніщо не розлучить.

Зміст

Подорож у невідомість	3
Старий, а туди ж.....	22
Зустріч і розлука	25
Приїзд молодої вчительки	39
Зустріч із родиною	43
Посади свій квітник	48
Нове місто, привіт!.....	51
Перший урок	54
Поповнення в господарстві	57
Неприємне повідомлення	58
Пригода в поїзді	60
Ура! Канікули!	65
Різдво	68
Лист від Василя	70
Уроки господарювання	74
Зізнання Миколи	76
Невже Леся виходить заміж?	80
Порада матері	83
У нас весілля	87
А я що не можу?	91
Весільна сукня	94
Знайомство з свекрухою	98
Диво для Миколи	101
Поповнення родини	104
Прохання свекрухи	107
Одруження Івася	111
Віщний сон	114
Сину мій, сину...	117
Люди всюди живуть	119
Боротьба за життя	126
Одному радість, іношому...	130
Іронія долі	133
Учитель по неволі	137
Материнське щастя	142
Несподівана зустріч	146
Дострокові пологи	151
Вітер перемін	156

Відвертість свекрухи	159
Чвари, чвари...	162
Мамин ювілей	166
Моральні потрясіння	177
Відверта розмова	185
Зустріч із родиною	188
Пошуки нової роботи	195
Яка зустріч!	197
Мова, мова...	200
О, Ганно Петрівно..	201
Рутина не для Миколи	204
Бенкет на весь світ	208
Невже і я повія?	210
Прощавай Італі!	214
Знайомство з Грецією	221
Неволя не всім підходить	222
Леся повертається додому	227
Привіт, Миколо!!!	231
Кому весілля...	239
Несподіванне повернення	242
Зламані жоржини	247
Зустріч із родиною	252
Душевні муки	260
Розплата, чи...	268
Новий квітник	269
Несподівані гости	273
Зустріч із Василем	276
Щастя не для всіх	281
Спогади про Сибір	284
Страх перед невідомістю	286
Початок кінця	289
Прийми, рідна земле.....	291
Запізніле розкаяння	295
Розплата за гріхи	298
Замість епілогу	300

Літературно-художнє видання

Фіалко Ніна Іванівна

ЗЛАМАНІ ЖОРЖИНИ

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Тетяна Риженко*

Обкладинка *Світлани Бялас*

Комп’ютерна верстка *Тетяни Золосової*

Підписано до друку 02.04.2008. Формат 84x108/32 . Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 15,96. Умовн. фарбо-відб. 15,96.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07, 52-05-48, 52-19-66
publishing@budny.te.ua
www.bohdan-books.com